

Latvijas Sociālo inovāciju kompetences centra izveides stratēģija un darbības plāns

2023. gada 5. aprīlis

Izpildītājs: Oxford Research Baltic, SIA

Pasūtītājs: Sabiedrības integrācijas fonds



Funded by
the European Union

Šī publikācija ir saņēmusi Eiropas Savienības finanšu atbalstu

BuiCaSuS Piegādājamais 5.2.2



Projekts tiek finansēts Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālo inovāciju programmas ietvaros

© BuiCaSuS 2021-2023

Par informācijas saturu atbild tās autori un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Komisijas oficiālo viedokli

Saturs

Lietotie saīsinājumi	4
Ievads	5
1. Definējumi un koncepcija	7
1.1. Sociālo inovāciju definējums.....	7
1.2. Sociālo inovāciju kompetences centra koncepcija.....	7
1.3. Pārmaiņu teorija SIKC izveidei.....	8
2. Esošās situācijas raksturojums	10
2.1. Politiskais atbalsts	10
2.2. Sociālo inovāciju atbalstītāji Latvijā.....	13
2.3. Finansiālais atbalsts sociālajām inovācijām	16
2.4. Vajadzības sociālo inovāciju atbalstam Latvijā.....	17
3. Latvijas SIKC vīzija, misija, mērķis, loma, uzdevumi	22
4. Latvijas SIKC mērķa grupas	23
5. Latvijas SIKC pamatfunkcijas, apakšuzdevumi un aktivitātes	24
5.1. Kapacitātes celšana.....	25
5.2. Sadarbības tīkla attīstīšana	29
5.3. Pieredzes apmaiņa un zināšanu pārnese.....	32
5.4. Sinerģijas radīšana	33
5.5. Finanšu nodrošināšanas pasākumu organizēšana un apsaimniekošana.....	35
5.6. Nepieciešamo resursu apkopojums.....	35
6. Latvijas SIKC rīcības plāns 3 gadiem	37

Lietotie saīsinājumi

BuiCaSuS	Eiropas Komisijas līdzfinansēts projekts "Competences centres for social innovation - Building Capacity for Sustainable Society" ("Sociālo inovāciju kompetences centri - Kapacitātes celšana ilgtspējīgai sabiedrībai")
EK	Eiropas Komisija
ESF	Eiropas Sociālais fonds
ESF+	Eiropas Sociālais fonds Plus
ESF+ regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013
SI	Sociālās inovācijas
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
SIKC	Sociālo inovāciju kompetenču centrs

Ievads

Šī ir Latvijas sociālo inovāciju kompetences centra (turpmāk-SIKC) stratēģija un darbības plāns 3 gadiem. Tās mērķis ir veicināt sociālo inovāciju (turpmāk – SI) ekosistēmas pilnveidi Latvijā, liekot pamatus SIKC izveidošanai. Izveides stratēģija un darbības plāns ir izveidots BuiCaSuS¹ starptautiskā projekta ietvaros. Šī projekta mērķis ir veidot un stiprināt nacionālo sociālo inovāciju kompetences centru kapacitāti. Projekta partneri ir no Spānijas, Zviedrijas, Latvijas un Francijas. Tas ir viens no sešiem konsorcijiem, ko finansē Eiropas Komisija. Tā uzdevumi ir kartēt pašreizējās sociālās inovācijas sistēmas, atbalstīt izmēģinājuma un paplašināšanas shēmas, veicināt starptautisku pieredzes apmaiņu un mācīšanos par SI atbalsta instrumentiem un izstrādāt politikas priekšlikumus valstu kompetences centriem. Katra no projekta dalībvalstīm izstrādā priekšlikumu nacionālā SIKC stratēģijai. Projekta ietvaros visiem konsorcijs dalībniekiem tika izveidotas vienotas vadlīnijas stratēģijas izstrādei, kas izmantotas arī šīs stratēģijas un darbības plāna izstrādē.

Latvijā projekta partneris ir Sabiedrības integrācijas fonds (turpmāk – SIF), kas arī projekta BuicaSuS ietvaros virza Latvijas SIKC izveides procesu Latvijā un ir gatavs uzņemties izveides, uzturēšanas un attīstības lomu.

SIKC nozīmi un nepieciešamību lielā mērā pamato pieredze ar SI iepriekšējā ES fondu plānošanas periodā (2014-2020)- netika izmantots SI projektu mērogošanas potenciāls.² Viens no galvenajiem iemesliem bija tas, ka SI veicināšanai ir vajadzīgas īpašas prasmes un zināšanas ne tikai SI koncepcijas izplatīšanā, bet arī SI iniciatīvu stiprināšanā un iesaistīto pušu sadarbības stiprināšanā, nodrošinot tās ar atbilstošiem paraugiem, rīkiem un metodoloģijām. Tāpēc ESF+ potenciālu SI atbalstīšanā var labāk izmantot, ja galvenās SI iesaistītās puses, jo īpaši ESF vadošās iestādes, finansētājus, starpniekus, SI iniciatorus un praktiķus atbalsta neatkarīga profesionāla ekspertīze.³ Tādēļ ES valstis tiek stimulētas veidot SIKC.

SI un SIKC lomu ES politiskajā vīzijā raksturo arī OECD Rekomendācijas sociālajai un solidaritātes ekonomikai un sociālajām inovācijām. Viena no rekomendācijām ir

¹ Eiropas Komisijas līdzfinansēts projekts "Competences centres for social innovation - Building Capacity for Sustainable Society" ("Sociālo inovāciju kompetences centri – Kapacitātes celšana ilgtspējīgai sabiedrībai")

² European Commission the ESF support to social innovation.,written by Fondazione G. Brodolini Brussels; April 2018

³ Competence centres for social innovation (European Social Fund and European Programme for Employment and Social Innovation), CALL FOR PROPOSALS VP/2020/010.

veicināt SI, izmantojot inkubatorus, kompetences centrus, apmācības un sadarbību ar valsts iestādēm un augstākās izglītības iestādēm, lai veicinātu eksperimentus un paplašināšanos”.

Vairākās ES valstīs ir veiksmīgi piemēri ar organizācijām, kas jau faktiski īsteno SIKC funkcijas un būtiski atbalsta SI un tajās iesaistītās puses. Piemēram, AVISE Francijā, kuras ietekmi raksturo ap 400 SI atbalsta organizācijas nacionālā līmenī, kas savestas kopā; 6000 atbalstītas sociālās ekonomikas organizācijas; vairāk kā 600 resursi, kas apkopoti un izstrādāti tīmekļa mājas lapā; 57 organizācijas, kas saņēmušas atbalstu AVISE izsludinātajos konkursos.⁴

SI ir būtiska loma ambiciozu sociālās politikas mērķu sasniegšanā ES līmenī un SI ir identificēts arī kā nozīmīgs Latvijas sabiedrības ilgtspējīgu attīstību veicinošs elements.⁵ Tādēļ Latvijā ir nepieciešamas koordinējošas un veicinošas aktivitātes SI atbalstam visos attīstības posmos, ko var nodrošināt Latvijas SIKC.

BuiCaSuS projekta ietvaros veiktajā izpētē par SIKC paraksi ES valstīs identificēts, ka veiksmīgākie no līdzšinējiem SIKC bez kompetences celšanas un veicināšanas aktivitātēm nodarbojas arī ar SI finansēšanas instrumentu īstenošanu un apsaimniekošanu. Tādēļ, lai palielinātu organizācijas stabilitāti, lietderīgi SIKC attīstību skatīt saskaņoti ar grantu programmu, projektu un citu finanšu instrumentu apsaimniekošanas plāniem.

⁴ Avise presentation Enabling the development of social innovation and the social and solidarity economy (SSE) 2022

⁵https://ebooks.rtu.lv/wp-content/uploads/sites/32/2020/02/9789934222290_Sociale-inovacija_PDF.pdf 32.lpp.

1. Definējumi un koncepcija

1.1. Sociālo inovāciju definējums

SI definējums esošajā ES praksē atšķiras starp valstīm un organizācijām. Kaut EK līmenī ir pieņemta SI definīcija, organizāciju darbībā tiek lietotas arī citas interpretācijas.

Latvijas pētnieki SI definē šādi: SI ir labāka, efektīvāka un racionālāka (salīdzinājumā ar esošajiem) aktuālo sociālo problēmu risinājumu izstrāde un ieviešana praksē, radot jaunu sadarbības kultūru un veicinot sociālo progresu sabiedrībā. Šie jaunie risinājumi var būt jauni produkti, pakalpojumi, modeļi, procesi, likumi, organizācija, metodes, sociālo problēmu risinājumi, prakse utt., kas vienlaikus atbilst sociālajai vajadzībai un noved pie jaunām vai uzlabotām spējām un attiecībām, kā arī līdzekļu un resursu lietderīgāka pielietojuma.⁶

EK definē SI šādi: "SI ir jaunas idejas, kas atbilst sociālajām vajadzībām, veido jaunas sociālās attiecības un jaunas sadarbības. SI var būt produkti, pakalpojumi vai modeļi, kas efektīvāk risina neapmierinātās vajadzības. EK mērķis ir veicināt inovatīvu risinājumu ieviešanu un veicināt nodarbinātību".⁷

ESF+ regulā SI definēta kā aktivitāte, kura ir sociāla gan attiecībā uz tās mērķi, gan tās līdzekļiem, un jo īpaši aktivitāte, kura ir saistīta ar tādu jaunu ideju izstrādi un īstenošanu attiecībā uz precēm, pakalpojumiem, paņēmieniem un modeļiem, kas vienlaikus apmierina gan sociālās vajadzības, gan rada jaunas sociālās attiecības vai sadarbības izpausmes starp publiskām, pilsoniskās sabiedrības vai privātām organizācijām, tādējādi sniedzot labumu sabiedrībai un veicinot tās spēju rīkoties.⁸

ESF+ regulā formulētā SI definīcija vērtējama kā plašāka, jo precīzāk norāda, ka ar SI saprotams ne tikai inovatīvais gala produkts vai pakalpojums, bet arī process un veids, kā tas tiek radīts un sniegts. Tādēļ Latvijas SIKC stratēģijas veidošanā tiek izvēlēts šis definējums, lai nodrošinātu pilnvērtīgāku SI aspektu pārklājumu.

1.2. Sociālo inovāciju kompetences centra koncepcija

SIKC termins ir salīdzinoši jauns. ES ir daudz organizāciju, kas atbalsta SI un kuru aktivitātes atbilst kompetences centru idejai, taču tās netiek sauktas kā

⁶https://ebooks.rtu.lv/wp-content/uploads/sites/32/2020/02/9789934222290_Sociala-inovacija_PDF.pdf 27.lpp.

⁷ [Social \(europa.eu\)](https://social.europa.eu)

⁸ [EUR-Lex - 32021R1057 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/lexicon/html/32021R1057/EN/HTML/32021R1057-001-001.htm)

“kompetences centri” un parasti šīs atbalsta aktivitātes fokusētas uz atsevišķām SI jomām tematiskā, īstenojamā vai SI stadijas griezumā un neaptver visu SI potenciālo tvērumu.⁹ SIKC ideju šobrīd atbalsta un attīsta EK Competence centres for social innovation atbalsta programmas ietvaros, kā arī plānojot atbalstu 2021.-2027.g. plānošanas periodā ESF+ un ESF Social innovation+ ietvaros.¹⁰

EK definētās pamatfunkcijas projektu konkursa “Competence centres for social innovation” uzsaukumā¹¹ izmantotas par pamatu funkciju plānošanai Latvijas SIKC:

Kapacitātes celšana: celt kapacitāti SI iesaistītajām pusēm, jo īpaši ESF vadošai iestādei, finansētājiem un donoriem, starpniekiem, SI iniciatoriem un praktiķiem. Tā jāattīsta sniedzot profesionālus atbalsta pakalpojumus, sākot no SI projektēšanas un izstrādes līdz novērtēšanai, mērogošanai un plašai pielietošanai caur efektīvu valsts politiku un aktivitātēm, radot valstī labvēlīgu vidi SI.

*Starptautiska zināšanu un instrumentu pārnese*¹² SI atbalstam no ESF vadošajām iestādēm, SIKC un SI iesaistītajām pusēm ar ilgstošu un dziļu pieredzi uz organizācijām ar īsāku un mazāk attīstītu vai mazāk visaptverošu pieredzi. Šajā ziņā noderīga būs mentoringa attiecību izveide starp abu veidu dalībvalstu kompetences centriem.

Sinerģijas radīšana: radīt papildu sinerģiju starp EaSI programmu un ESF, jo īpaši, lai izstrādātu, atbalstītu, uzraudzītu un padarītu plaši pielietotas novatoriskas darbības, kuras turpmākajos gados varētu tikt paplašinātas, palielinātas un/vai atkārtotas, izmantojot ESF+ finansējumu.

Tīklošana: sadarboties un tīkloties ar citiem SIKC, izmantojot savstarpēju mācīšanos, kā arī kopīgi izstrādājot, novērtējot un optimizējot piemērotus rīkus un metodes, kā arī vācot un izplatot iedvesmojošus piemērus, modeļus un praksi.

1.3. Pārmaiņu teorija SIKC izveidei

SIKC izveides jēga un būtība šajā stratēģijas priekšlikumā tiek skatīta plašākā kontekstā, balstoties uz pārmaiņu teorijas pieeju. SI jēga ir procesā, kas SI iniciatīvas pārvērš plaši pielietotā praksē, kas ilgtermiņā rezultējas sistemātiskās pozitīvās

⁹ Shared framework and analytical grid for CCSI, WP5, BuiCaSuS, 2022

¹⁰ [Competence Centres for Social Innovation | European Social Fund Plus \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/easf/competence-centres-for-social-innovation/)

¹¹ Competence centres for social innovation (European Social Fund and European Programme for Employment and Social Innovation), CALL FOR PROPOSALS VP/2020/010.

¹² Termins zināšanu nodošana attiecas uz zināšanu un prasmju, modeļu un piemēru, rīku un prakses nodošanu.

sociālajās pārmaiņās un uzlabojumos sabiedrībā. Un otrādi, ja SI ir īstermiņa projekts bez tālejošas ietekmes uz sabiedrību, tad SI un SI atbalsta lietderība ir ierobežota.¹³

Visas SIKC potenciālās aktivitātes un stratēģiskā plānošana vērtējami caur ilgtermiņa ietekmes prizmu – cik lielā mērā atbalstītās SI veicinās pozitīvas pārmaiņas sabiedrībā un kā būtu jāuzlabo atbalsts, lai pārmaiņas īstenotos?

Problemātiku raksturo ESF+ regulas priekšlikuma ietekmes novērtējums¹⁴, kas parādīja, ka ESF (2014. –2020. gads) pasākumi, kas saistīti ar sociālo inovāciju, ir koncentrēti salīdzinoši nedaudzās valstīs un pat tad, ja darbības programmas ietver budžetu sociālajai inovācijai, atbalsts mēdz atpalikt no gaidītā. Turklāt šajā ietekmes novērtējumā tika konstatēts, ka pašlaik ESF ir neizmantots potenciāls, lai paplašinātu EaSI¹⁵ programmas finansētos inovatīvos projektus.

Vajadzība veidot SIKC izveides stratēģiju tiek pamatota ar to, ka augstāk minētās ES valstīs raksturīgās problēmas – nepietiekošs atbalsts SI izveidei un pamatoto SI mērogošanai, jeb plašākai pielietošanai sabiedrībā - aktuālas arī Latvijā. Ieinteresētās puses SI atbalsta procesos ir gan publiskais sektors, kura interesēs ir radīt ilgtspējīgus, inovatīvus risinājumus kompleksi sociālajiem izaicinājumiem, gan privātais sektors, kas arvien vairāk piemēro uzņēmējdarbību ilgtspējīgas attīstības un sociālās ekonomikas paradīgmām, kā arī nevalstiskais sektors, kam bieži vien nepieciešams atbalsts sociālo inovāciju radīšanā, ieviešanā un mērogošanā. Vērtējot pārmaiņu teorijas ietvaros, lai ilgtermiņā panāktu vēlamu ietekmi, īstermiņā nepieciešams, lai sabiedrība izprot SI būtību, pastāv nepieciešamais atbalsts dažādos SI attīstības posmos, pastāv politiskā griba un atvērtība ieviest SI, kā arī iesaistītās puses sadarbojas, lai SI tiktu veiksmīgi radītas, attīstītas un mērogotas. Savukārt, lai sasniegtu minētās īstermiņa pārmaiņas, aktivitātes var tikt variētas, tomēr svarīgs ir nepieciešamais minimālais ieguldījums – zinoši eksperti, bāzes finansējums, iesaistīto pušu analīze, informatīvie materiāli un cilvēkresursi.

¹³ Shared framework and analytical grid for CCSI, WP5, BuiCaSuS, 2022

¹⁴ European Commission the ESF support to social innovation.;written by Fondazione G. Brodolini Brussels; April 2018.

¹⁵ European Union Programme for Employment and Social Innovation

2. Esošās situācijas raksturojums

Esošās situācijas raksturojums balstīts uz novērtējumu, cik lielā mērā tiek vai netiek atbalstītas sociālo inovatoru vajadzības. Nodaļas sākumā veikts izvērtējums par līdzšinējo atbalstu un plānoto 2021.-2027. g. plānošanas periodā: politiskais atbalsts, galveno SI atbalsta organizāciju sniegums Latvijā, ES fondu finansējums, kas orientēts uz inovācijām un SI. Nobeigumā seko novērtējums, kuras no sociālo inovatoru vajadzībām būtu nepieciešams visvairāk atbalstīt – kas izriet no augstāk minētā novērtējuma un ko saka iesaistīto pušu pārstāvji. Identificētās vajadzības kopā ar EK norādītajām atbalstāmajām SIKC funkcijām un aktivitātēm veido bāzi Latvijas SIKC stratēģijas izveidei.

2.1. Politiskais atbalsts

ES politisko nostāju attiecībā uz SIKC lielā mērā raksturo projekta Competence centres for social innovation, kura ietvaros top šī stratēģija, mērķu formulējums: *ņemot vērā atšķirīgo situāciju attiecībā uz pieredzi ESF SI veicināšanā un paplašināšanā, lielo nozīmi, kāda EK piešķirta SI, un priekšlikumus turpmākajai ESF+ regulai, ir nepieciešams palielināt un paplašināt SI iniciatīvas un partnerības un palielināt iesaistīto pušu rīcībspēju. Tādēļ projekta mērķis ir atbalstīt to organizāciju izveidi, attīstību un profesionalitāti, kuras veic vai var uzņemt sociālās inovācijas kompetences centra funkcijas ES dalībvalstī.*¹⁶ SIKC attīstība ES tiek skatīta plašākā Sociālās ekonomikas rīcības plāna kontekstā kā viens no instrumentiem SI veicināšanai.¹⁷

SIKC un SI lomu politikajā vīzijā raksturo arī OECD Rekomendācijas sociālajai un solidaritātes ekonomikai un sociālajām inovācijām, kas ietver priekšlikumu veicināt sociālās inovācijas, izmantojot inkubatorus, kompetences centrus, apmācības un sadarbību ar valsts iestādēm un augstākās izglītības iestādēm, lai veicinātu eksperimentus un paplašināšanos.¹⁸

Zemāk apkopota informācija par SI lomu nacionāla līmeņa plānošanas dokumentos. SI jēdziens ir atrodams vairākos nacionāla līmeņa plānošanas dokumentos.

¹⁶ Competence centres for social innovation (European Social Fund and European Programme for Employment and Social Innovation) CALL FOR PROPOSALS VP/2020/010, EC, 2020

¹⁷ [Social Economy Action Plan - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/social_economy_action_plan_en)

¹⁸ Recommendation of the Council on OECD Legal Instruments the Social and Solidarity Economy and Social Innovation, 5. lpp.

Latvijas
Nacionālais
attīstības
plāns 2021.–
2027. gadam

Atbalsts SI tiešā veidā nav minēts, bet termins “sabiedriskā inovācija” atrodams prioritātes “Inovātīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība”, rīcības virzienā “E-pārvaldība un sabiedriskā inovācija”¹⁹

Sociālās
aizsardzības
un darba
tirgus
politikas
pamat-
nostādnes
2021.-2027.
gadam

SI iekļautas pie prioritātes “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”²⁰, kur viens no līdzekļiem ir strukturālās reformas uz pierādījumiem balstītu SI iedzīvināšanai. Rīcības virzienā “Sociālā iekļaušana”²¹ viens no uzdevumiem ir paredzēts uz individuālām vajadzībām vērstu sociālo pakalpojumu pieejamības uzlabošana un SI nodrošināšana prioritārām grupām, īpaši personām ar invaliditāti, paliatīvās aprūpes pacientiem un senioriem, sekmējot neatkarīgas dzīves iespējas un dzīves kvalitātes saglabāšanu vai uzlabošanu. Rīcības virziena “Psiholoģiskā un emocionālā labklājība” viens no uzdevumiem ir nodrošināt kvalitatīvu esošo un jaunu, inovatīvu sociālo pakalpojumu attīstību un pieejamību reģionos.

Latvijas
ilgtermiņa
attīstības
stratēģijā
līdz 2030.
gadam

SI iekļautas pie rīcības virziena “Moderna un pieejama sociālo pakalpojumu sistēma, kas cita starpā uzlabo iedzīvotāju iespējas dzīvot neatkarīgi un dzīvot sabiedrībā, iekļauties izglītībā un darba tirgū.”²² Viens no uzdevumiem šī rīcības virziena ietvaros paredz attīstīt SI sociālo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai iedzīvotājiem.

¹⁹ https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_6.pdf 85.lpp.

²⁰ https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20200204_NAP_2021_2027_gala_redakcija_projekts_.pdf 14.lpp.

²¹ https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20200204_NAP_2021_2027_gala_redakcija_projekts_.pdf 24.lpp.

²² <https://likumi.lv/ta/id/325828-par-socialas-aizsardzibas-un-darba-tirgus-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

Citi politikas
plānošanas
dokumenti

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, kur kā viens no prioritārajiem rīcības virzieniem norādīts "E-pārvaldība un SI"; Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam „Kultūrvalsts”;
Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam;
Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam.²³

Jaunajā plānošanas periodā līdz 2027.g. SI tiek minētas vairākos politikas plānošanas dokumentos kā instruments publiskās pārvaldes, sociālo pakalpojumu un veselības aprūpes mērķu efektīvākai sasniegšanai. Netiešā veidā SI līdz šim tika veicinātas gan atbalstot sociālos uzņēmumus, kur inovācijas bija viens no Altum grantu atbalsta saņemšanas faktoriem, kas liecina par būtisku ietekmi, gan arī atbalstot inovatīvas iniciatīvas un risinājumus NVO darbībā SIF un citu atbalsta sniedzēju administrētajās programmās. Taču SI attīstība un atbalsts līdz šim ir vāji plānots koordinēti starpnozaru līmenī – tas īstenots atsevišķu politiku kontekstā. Tāpat novērojamas terminu un interpretācijas atšķirības.

Ņemot vērā dažādo tēmu un īstenotāju loku, SI tiek interpretētas dažādos veidos, kā rezultātā iesaistītajām pusēm ir neskaidrības, kas ir un kas nav SI. Kopumā vērtējams, ka Latvijā šobrīd nav pietiekoši izstrādāta un popularizēta atbilstoša informatīvā bāze SI attīstībai. **Tādēļ ir vajadzība pēc vienota ietvara, kā dažādas iesaistītās puses saprot SI dažādās to izpausmēs, lai uzlabotu SI izmantošanas efektivitāti.** LSIKC būtu atbilstoša organizācija, lai veicinātu šāda vienota ietvara izstrādi un popularizēšanu nacionālā mērogā.

Otrs aspekts, kas novērojams Latvijas politikas plānošanas dokumentos, ir vispārīguma pakāpe par SI un nenoteiktība par SI attīstības posmiem, kas tiek atbalstīti. SI ieviešana sastāv no vairākiem posmiem, kas sākas ar risināmo problēmu identificēšanu un inovatīvu ideju ģenerēšanu un veiksmīgu inovāciju gadījumā beidzas ar inovācijas transformāciju par plaši pielietotu praksi. Līdzšinējā ESF pieredze Eiropā liecina, ka pārāk maz uzmanības pievērsts vairākpakāpju procesam: “ļoti maz darbības programmas ir patiesi strukturētas visos sešos SI procesa posmos. Lai gan dažās programmās ir ņemti vērā vairāki daudzpakāpju procesa posmi, vairums no tām šādus soļus nekontekstualizē labi strukturētā

²³ Apkopotā informācija ziņojumā “Sociālo inovāciju attīstības ekosistēma Latvijā”, SIF, 2022

procesā, kas norādītu labāko ceļu efektīvu rezultātu sasniegšanai. Katrā posmā ir savas vajadzības pēc resursiem un aktivitātēm un visi seši soļi ir savstarpēji saistīti. Tāpēc ir ļoti svarīgi apzināties sociālās inovācijas procesa daudzpakāpju raksturu.²⁴ **Tādēļ ir vajadzība pēc vienotas SI atbalsta sistēmas, kas rūpētos, lai SI ekosistēma nodrošina atbalstu visos SI posmos un rezultējas veiksmīgos efektīvos plaši pielietotos risinājumos sociālo problēmu risināšanai.** No vienas puses šādu atbalsta mehānismu var nodrošināt atsevišķa SI atbalstam veltīta politika, no otras puses - institūcija, kurai tiek uzticēts rūpēties par atbilstoša atbalsta veicināšanu visos SI ieviešanas posmos un dažādās tematiskajās vai īstenotāju grupās.

2.2. Sociālo inovāciju atbalstītāji Latvijā

Šobrīd Latvijā var identificēt vairākus nozīmīgus SI ekosistēmas dalībniekus, kas līdz šim ir veidojuši atbalstošu vidi sociālo inovāciju attīstīšanai. Galveno atbalstu veido pārstāvji no NVO un publiskā sektora, taču vērojams arī atbalsts no privātā, akadēmiskā un mediju sektora.²⁵

NVO sektora atbalstītāji

Latvijā ir viena NVO, kas tiešā veidā orientēta uz SI atbalstu, vairākas, kas veicina netieši, un vairākas, kas pašas īsteno SI.

Sociālo inovāciju centrs, kura darbības pamatmērķis ir virzīt sociālo inovāciju Latvijā un Baltijas jūras reģionā. Centrs ir iesaistīts 7 starptautiskos SI atbalsta projektos, izstrādājis un apkopojis informatīvus un izglītojošus materiālus par SI. Centra aktivitātes ir lielā mērā balstītas uz projektiem, tādēļ iztrūkst visaptveroša stratēģiska tvēruma nacionālā mērogā attiecībā uz informācijas apkopošanu un izplatīšanu par visām SI tēmām un dalībniekiem. Tāpat arī pietrūkst kapacitātes elastīgu un proaktīvu konsultāciju nodrošināšanu SI iesaistītajām pusēm visos SI attīstības posmos.

Latvijas sociālās uzņēmējdarbības asociācija ir biedru organizācija ar mērķi veicināt sociālās uzņēmējdarbības attīstību Latvijā. Asociācija darbojas trīs

²⁴ ESF performance and thematic reports : the ESF support to social innovation, European Commission, written by Fondazione G. Brodolini April 2018, 78. lpp.

²⁵ Karine Oganisjana, Gunta Grīnberga-Zālīte, Svetlana Surikova, Konstantins Kozlovskis, Lāsma Līcīte, Tālis Laizāns, Nicolás Monge-Iriarte, Tatjana Koķe, Laura Jeroščenkova, Yuliya Eremina, Salome Gvatuva, Benjamin Ngongo Kabwende, Ozoemena Joseph Chukwu. Sociālā inovācija: izaicinājumi un risinājumi Latvijā. Zinātniskā monogrāfija. Rīga, RTU Izdevniecība, 2019.

galvenajos virzienos: interešu aizstāvība, biedru kapacitātes stiprināšana un sabiedrības informēšana. Asociācija apkopojusi plašu atbalsta materiālu klāstu par sociālo uzņēmējdarbību, sniedz konsultācijas un rīko pasākumus. Kaut virkne sociālo uzņēmēju aktivitātēs faktiski uzskatāmas par sociālajām inovācijām, tiešā veidā asociācija nav orientēta uz SI atbalstu vai popularizēšanu. Tas, kas SI atbalstam var noderēt tiešā veidā, ir iesaistīto pušu kontaktu un aktivitāšu informācija un apkopotie materiāli par sociālās ietekmes vērtēšanu, kas ir aktuāla gan sociālajai uzņēmējdarbībai, gan SI.

Reach for Change ir starptautiska Zviedrijā dibināta organizācija, kas atbalsta sociālos uzņēmējus, lai attīstītu inovatīvus risinājumus bērnu un jauniešu dzīves uzlabošanai. Latvijā organizācija vada inkubatora programmu. Kaut organizācija ir tieši vērsta uz sociālo inovāciju atbalstu un ar plašu pieredzi, aktivitātes notiek ierobežotā tematiskā un dalībnieku lokā.

New Door ir starptautisks sociālās uzņēmējdarbības akselerators. New Door piedāvā studiju programmu, kas ir stingri orientēta uz praktisko iemaņu attīstību, taustāmas vērtības sniegšanu dalībniekiem un viņu kopienām. Programmas rezultātā sociālie uzņēmēji iegūst precīzu definīciju par konkrēto produkta vai pakalpojuma un pašu biznesa modeli; skaidru pārdošanas un mārketinga plānu; investoriem paredzētu, gatavu biznesa plānu; detalizētas rīcības plānu 1 gadam un darbības plāna perspektīvu 3 gadiem. Aktivitāšu finansēšana notiek, izmantojot projektus un dotācijas, uz kurām NewDoor piesakās kopā ar starptautiskajiem partneriem.

Startin - Latvijas jaunuzņēmumu asociācija palīdz Latvijas jaunuzņēmumiem augt, nodrošinot tiem piekļuvi zināšanām, tīklam, iespējām un biznesa priekšrocībām. Organizācija atbalsta visu ekosistēmu, apkopojot un analizējot starta datus un iestājoties par jaunuzņēmumiem draudzīgāku uzņēmējdarbības vidi. Kaut daļa no Latvijas jaunuzņēmumu radītajām inovācijām uzskatāmas par sociālām, asociācijas darbība balstīta tradicionālo inovāciju vidē, kur panākumi tiek vērtēti pēc ekonomiskajiem sasniegumiem un potenciāla.

Citi NVO- Latvijā ir virkne NVO, kas tieši vai netieši atbalsta vai īsteno aktivitātes, kas interpretējas kā sociālās inovācijas dažādās jomās – pilsoniskās sabiedrības, vides aizsardzības, kultūras u.c. Taču parasti tās netiek pozicionētas kā SI.

Publiskā sektora atbalstītāji

Lai gan sociālās inovācijas ir horizontāls koncepts, ko var īstenot plašā sektoru daudzveidībā un potenciāli tas var skart pilnīgi visas valsts institūcijas, tomēr uz šo brīdi kā nozīmīgākās tika identificētas sekojošās iesaistītās puses valsts sektorā:

Sabiedrības integrācijas fonds stiprina valstisko piederību un demokrātiju, atbalstot pilsoniski izglītotu, aktīvu, atbildīgu, iekļaujošu un saliedētu sabiedrību. SIF ir plaša pieredze SI atbalstīšanā netiešā veidā, atbalstot dažādu jomu NVO iniciatīvas, kas nereti vērtējamās kā inovatīvas pēc savas dabas.

Plānošanas reģioni un pašvaldības ir vistuvāk esošās valsts institūcijas iedzīvotāju vajadzībām, līdz ar to, vislabāk spēj identificēt šī brīža nepieciešamos risinājumus, kā arī veicināt esošo risinājumu mērogošanu. Virknē pašvaldību jau šobrīd ir plaša pieredze vietējo kopienu inovatīvu sociālu risinājumu atbalstīšanā.

Latvijas Investīciju attīstības aģentūra veido atbalsta programmas biznesam, īpaši eksportspējas veicināšanai un uztur biznesa inkubatoru tīklu visā Latvijā, kas ir nozīmīgs atbalsta punkts iniciatīvu stiprināšanai. Daļa no Latvijā radītajām inovācijām satur sociālo komponenti, taču atbalsts tām netiek adaptēts SI specifikai.

Labklājības ministrijas pārraudzībā ir nodarbinātības veicināšana, kā arī sociālo pakalpojumu joma, tāpat arī sociālās uzņēmējdarbības attīstība. Visi šie jautājumi ir ciešā saistībā ar potenciālo sociālo inovāciju attīstību Latvijā.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārraudzībā ir reģionālā attīstība un vides jautājumi, īpaši svarīgi, ka sociālās inovācijas tiek attīstītas arī reģionos; sociālās inovācijas var būt saistītas arī ar vides jautājumiem.

Ekonomikas ministrijas pārraudzībā ir inovāciju attīstības politika valstī. SI tiešā veidā nav nodalītas, taču atsevišķos gadījumos SI var izmantot investīciju atbalsta infrastruktūru, ja tiek panākta atbilstība ekonomiskās rentabilitātes un dinamikas prasībām.

Kultūras ministrijas fokusā ir saliedēta sabiedrība, kultūras politika un mediju politika. SI ietverts, piemēram Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam, kur kā viens no prioritārajiem rīcības virzieniem norādīts "E-pārvaldība un SI" pamatojot ar nepieciešamību ģenerēt jaunas inovatīvas pieejas valsts pārvaldē, iesaistot pakalpojumu lietotājus, akadēmiskos resursus, NVO un privāto sektoru.²⁶

²⁶<https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam> 2.pielikums

Privātā sektora atbalstītāji

Privātajā sektorā atbalsts SI nereti novērojamas saistībā ar konkrētu SI konkrētā vietā un apstākļos, nevis kā sistemātisks atbalsts. Kaut Latvijā arvien vairāk sāk parādīties arī sistemātiskas SI atbalsta aktivitātes, pamatā no lielo uzņēmumu puses, piemēram SEB bankas īstenota iniciatīva "Augšup", ar mērķi veicināt sociālās uzņēmējdarbības attīstību Pierīgā. Pārsvarā šīs aktivitātes saistītas ar pašu uzņēmumu korporatīvās, ilgtspējīgas attīstības vai sociālās politikas pilnveidošanos.

Rezumējums

Apkopojot galveno SI atbalsta sniedzēju līdzšinējās aktivitātes Latvijā secināms, ka ir pieejams atbalsts gan tiešā veidā SI, gan netiešā, taču neviena no organizācijām nenodrošina vispusīgu atbalstu, kas nosegtu visas sociālo inovatoru vajadzības dažādās jomās un dažādās SI attīstības stadijās. Tādēļ ir nepieciešama papildu kapacitāte aktivitātēm, kas no vienas puses palīdzētu sociālajiem inovatoriem sastapt un sadarboties ar inovāciju lietotājiem un atbalsta organizācijām, bet no otras puses atbalstītu esošās SI atbalsta organizācijas attīstīties tādos virzienos, lai pieejamais visu pakalpojumu kopums sinerģiski radītu segumu visos SI attīstības posmos, nodrošinot, ka perspektīvas SI neapsīkst kādā no posmiem tikai kapacitātes trūkuma dēļ.

2.3. Finansiālais atbalsts sociālajām inovācijām

Šajā sadaļā vērtēts plānotais ES fondu atbalsts, kas orientēts uz SI 2021.-2027.g. periodā. Latvijas politikas plānošanas dokumentos identificētas piecas finanšu atbalsta programmas ar norādēm uz SI:

ES fondu ietvaros

- 4.3.2. SAM Kultūras un tūrisma lomas palielināšana ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās
- 4.4.1.SAM Veicināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto personu sociālo integrāciju, izmantojot sociālās inovācijas

Eiropas teritoriālās sadarbības programmas ietvaros

- Latvijas-Lietuvas programma 2021.-2027.gadam 2.1.1. Īpašais mērķis: RSO4.6. Kultūras un ilgtspējīga tūrisma nozīmes palielināšana ekonomikas attīstībā, sociālajā integrācijā un sociālajā inovācijā

- Igaunijas - Latvijas programma 2021.-2027.gadam 3.4.1 Īpašais mērķis (vi) Kultūras un ilgtspējīga tūrisma nozīmes palielināšana ekonomikas attīstībā, sociālajā integrācijā un sociālajā inovācijā
- INTERREG EUROPE 2021.-2027.gadam Īpašais mērķis: (vi) Kultūra un tūrisms ekonomikas attīstībai, sociālajai integrācijai un sociālajai inovācijai

Netiešā veidā finansiāls atbalsts SI pieejams arī citās inovācijas atbalstošās programmās, ja SI atbilst tematiskajiem uzstādījumiem un nepieciešamajiem ekonomiskās rentabilitātes rādītājiem.

Vairākās pašvaldībās ir izveidoti īpaši fondi inovāciju projektu finansiālam atbalstam (caur vietējām sociālās uzņēmējdarbības iestrādņēm un/vai NVO iniciatīvām). Projekti tiek finansēti no pašvaldību budžetu līdzekļiem. Kā piemēri minami Valmieras un Cēsu novadu pašvaldības, kā arī Rīgas pašvaldība.

ES konkurences līmenī ESF sociālā inovācija+ iniciatīva ietvers ES mēroga starptautiskus projektus, kuru mērķis būs izstrādāt, replicēt un izvērst inovatīvus risinājumus.²⁷, kā arī būs pieejams atbalsts kapacitātes celšanai SI atbalstītājiem.

Rezumējot secināms, ka ES un Uz SI orientētais atbalsts fokusēts tematiski – sociālā integrācija caur SI sociālajos pakalpojumos, kā arī kultūra un tūrisms. Tādēļ būtu svarīgi, ka tiek attīstīti arī citi SI finanšu atbalsta pakalpojumi.

2.4. Vajadzības sociālo inovāciju atbalstam Latvijā

Šajā nodaļā sākumā izvērtētas sociālo inovatoru tipiskās vajadzības, bet turpinājumā dažādu SI iesaistīto pušu būtiskākās vajadzības Latvijā.

Sociālo inovatoru vajadzības atšķiras dažādos SI attīstības posmos. 1.attēlā izklāstītas tipiskās vajadzības, kas apkopotas no starptautiskās pieredzes BuiCaSuS projekta un citu SI attīstības un izpētes projektu ietvaros. Tradicionāli SI attīstību raksturo vairākos posmos. Dažādas pieejas pielieto iedalījumu četros līdz septiņos posmos. 1. attēlā attēloti septiņi posmi, sākot ar sociālo problēmu un iespēju identificēšanu un beidzot ar būtiskām pozitīvām izmaiņām sabiedrībā.

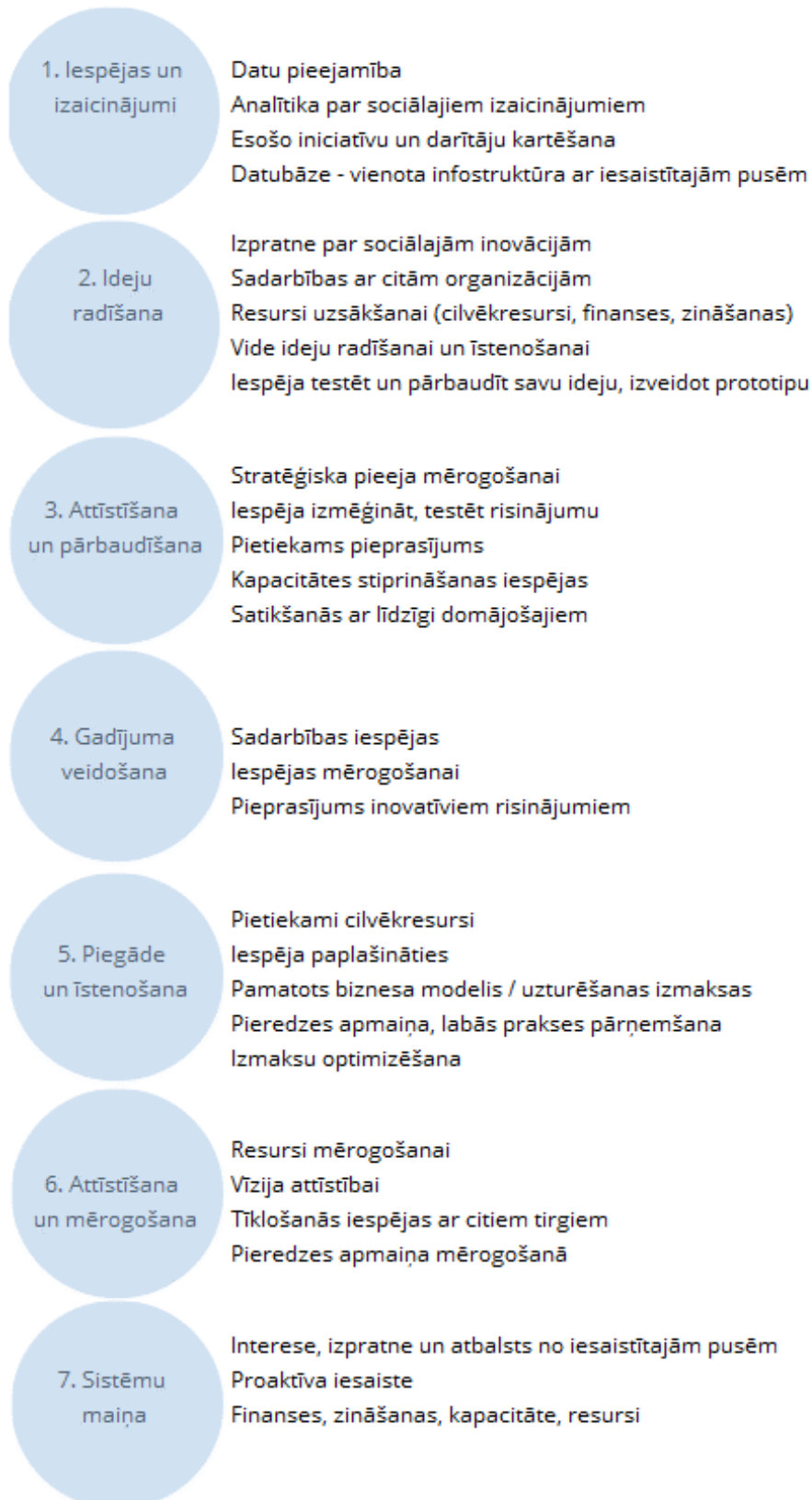
Vajadzību apzināšanai Latvijā izmantotas vairākas avotu grupas:

- Iepriekš veiktie pētījumi un novērtējumi;
- SIF rīkotās apaļā galda diskusijas par SIKC kapacitātes celšanas vajadzībām un potenciālajiem pakalpojumiem rezultāti (04.11.2022.);

²⁷ <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/lv/sociala-inovacija-un-transnacionala-sadarbiba>

- pasākuma “Dizaina domāšanas darbnīca par sociālās inovācijas nākotnes vīziju un veicināšanas paņēmieniem” rezultāti projekta “Sociālās inovācijas centra pārmaiņu;
- stratēģijas izveide un komunikācijas kapacitātes celšana” ietvaros (12.09.2022.);
- Diskusijas un intervijas ar iesaistītajām pusēm (12 pārstāvji 01.11.2022. – 01.05.2023.);
- Stratēģijas priekšlikuma sabiedriskā apspriešana izsūtot to izvērtēšanai 65 iesaistīto pušu pārstāvjiem (27.04.2023.-31.04.2023.).

1. Attēls. Sociālo inovatoru vajadzības SI posmos



Ņemot vērā jau esošo atbalsta organizāciju pieredzi, bet ierobežoto kapacitāti visu SI atbalstīšanā, svarīgi nodrošināt stabilu atbalstu šīm organizācijām, lai tās var padziļināt un paplašināt SI īstenotājiem un citiem iesaistītajiem sniegto atbalstu, sinerģiski nodrošinot atbalsta pieejamību SI ar dažādām tēmām, īstenotājiem un attīstības stadijām. Šādas vajadzības rada nepieciešamību pēc koordinētas rīcības attīstības nodrošināšanai, kam atbilstoša būtu Latvijas SIKC izveide un šādu funkciju uzticēšana.

Ziņojumā “Sociālo inovāciju attīstības ekosistēma Latvijā”²⁸ apkopots NVO pārstāvju paustais viedoklis par šobrīd aktuālajām sociālo inovatoru un SI īstenotāju vajadzībām un atbilstošajiem pakalpojumiem, ko Latvijas SIKC varētu piedāvāt. Tika akcentētas šādas vajadzības:

Izglītošana un pieredzes apmaiņa: vajadzības pēc teorētiska un praktiskas izglītošanas, t.sk. dalīšanās pieredzē no pieredzējušiem SI iniciatīvu īstenotājiem; pēc pieredzes apmaiņas veicināšanas pašvaldībās par SI pārņemšanu/mērogošanu un finansēšanu.

Informatīvais atbalsts: vajadzība SI iniciatīvu attīstītājus nodrošināt ar informāciju par visa veida iespējām, tostarp aktuālajiem un gaidāmajiem projektu konkursiem un/vai finanšu atbalsta iespējām.

Tīklošanās un vadības kapacitātes stiprināšana: vajadzības pēc savstarpējā saliedēšanās, diskusijām, SI vadītāju tikšanās, kuru ietvaros vadītāji stiprina viens otru.

Administratīvais atbalsts un stiprināšana: vajadzība pēc iedrošinātāja, palīga iniciatīvām administratīvo šķēršļu pārvarēšanā, kam jābūt spējīgam mazināt šķēršļus SI īstenošanai, kā arī nodrošināt sava veida garantiju sadarbības partneriem; kam būtu jādarbojas kā jaunu SI un iniciatīvu lobijam visos nepieciešamajos līmeņos. Vajadzība pēc atbalsta SI ideju ģenerētājiem, projektu vadības vai cilvēkresursu kapacitāšu attīstībā, nodrošinot, piemēram, zināšanu pārnesi.

Reģionālais pārklājums: vajadzība pēc lielāka NVO/SI iniciatīvu pārklājuma, pilnveidojot sadarbību ar pašvaldībām un reģioniem, izmantojot plānošanas reģionu deinstitutionalizācijas darba grupas un/vai projektu komandas kā atbildīgos par sociālo pakalpojumu attīstību reģionālā līmenī. Vajadzība ņemt vērā reģionu atšķirības, priekšlikums neveidot Latvijas SIKC tikai Rīgā.

²⁸ BulCaSuS materiāli, “Sociālo inovāciju attīstības ekosistēma Latvijā”, SIF, 2022.

BuiCaSuS projekta ietvaros tika apzinātas arī raksturīgās citu iesaistīto pušu vajadzības, kas izklāstītas zemāk.

Sociāliem inovatoriem:

- Atbalsts risinājumu veidošanā un mērogošanā
- Resursi inovāciju ieviešanai
- Noteiktas zināšanas un prasmes

Publiskais sektors- sociālo inovāciju ieviesējiem vai atbalsta struktūrām:

- Datu analītika par sociālajiem izaicinājumiem
- Esošo risinājumu kartēšana un stiprināšana
- Labās prakses pārņemšanas iespējas
- Ekspertīze un zināšanas
- Risinājumu radītās ietekmes izvērtēšana

Finansētājiem un investoriem:

- Pierādījumos balstīti risinājumi, pamatojums to finansēšanai
- Identificēti inovatori, kam ir perspektīva mērogot savu risinājumu

Citiem atbalsta sniedzējiem:

- Saskaņotāk veidota kapacitātes stiprināšana
- Stratēģiska pieeja inovatoru atbalstam
- Finansējums aktivitāšu īstenošanai

Šīs strātēģijas sabiedriskajā apsrīešanā tika izceltas būtiskas precizētas vajadzības:

- Atbalsts lēmumu pieņemšanā par investīcijām SI mērogošanā- ja perspektīvām SI idejām vēl nav pieprasījumu veidojošs tirgus, grūti gūt pamatotu pierādījumos balstītu ietekmes novērtējumu
- Konkurences problēmu risināšana starp SI produktu vai pakalpojumu un līdzšinējo piedāvājumu tirgū, it īpaši publiskajā sektorā
- SI autortiesību aizstāvība gadījumos, kad veiksmīgi SI tiek mērogoti bez SI izstrādātāja atļaujas vai līdzdalības
- Stratēģijas īstenošanai nepieciešama "ekonomiskā vilkme"- finanšu instruments investīcijām grantu/kredītu programmas formā
- Veiksmīgu Latvijā radītu SI mērogošanai starptatiskajā tirgū (eksportam) nepieciešams atbalsts līdzīgi, kā LIAA stbalsta inovācijas ekonomikā
- Nepieciešams atbalsts SI ekosistēmas dalībnieku sadarbības nostiprināšanā sasaistot makro un mikro vajadzības, finansiālo un sociālo atdevi no SI.

Apkopotās sociālo inovatoru un citu iesaistīto pušu aktuālās vajadzības kalpo par bāzi Latvijas SIKC attīstības stratēģijai.

3. Latvijas SIKC vīzija, misija, mērķis, loma, uzdevumi

Nemot vērā iepriekšējās nodaļās identificēto kontekstu, SI vajadzības un iespējamus risinājumus izvirzīts priekšlikums SIKC noteikt sekojošu mērķi, misiju un vīziju.

Vīzija

Latvijas SIKC ir SI iespējotājs - uzklausā, atbalsta un palīdz rast risinājumu.

SIKC ir kļuvis par atpazīstamu līderi sociālo inovāciju jomā, kas apkopo un koordinē sociālo inovāciju kompetenču attīstīšanu un izmantošanu, nodrošinot visas sociālo inovāciju ekosistēmas attīstību.

Misija

Radīt vidi, kas strādā SI attīstības labā, veidojot vienotu, koordinētu, spēcīgu, visaptverošu sociālo inovāciju ekspertīzi.

Stratēģiskais mērķis

Nodrošināt pastāvīgu atbalstu sociālo inovāciju ekosistēmas dalībniekiem, lai palielinātu sociāli inovatīvu starpsektorālu risinājumu piedāvājumu sabiedrībai būtisku problēmu risināšanā.

4. Latvijas SIKC mērķa grupas

Balstoties uz dažādiem literatūras avotiem un iesaistīto pušu viedokļiem, zemāk apkopots pilnais potenciālo Latvijas SIKC mērķa grupu saraksts.

Prioritārā mērķa grupa ir **sociālo inovāciju atbalstītāji**, kurus LSIKC koordinē un veicina to attīstību, sadarbību un spējas atbalstīt sociālo inovāciju realizētājus un lietotājus

Sekundārā mērķa grupa ir **sociālie inovatori**, kuri saņem labākus pakalpojumus no SI atbalstītājiem, un kurus LSIKC atbalsta arī tiešā veidā

Otra sekundārā mērķa grupa ir **sociālo inovāciju ieviesēji**, kas ar SI efektīvāk risina sociālās problēmas un kurus LSIKC atbalsta tiešā un netiešā veidā

Netiešā mērķa grupa ir **gala labuma guvēji**, kuriem SI atrisina noteiktas sociālās problēmas

Esošie un potenciālie SI atbalstītāji:

- NVO
- Pašvaldības, plānošanas reģioni
- Valsts institūcijas, tai skaitā ES Fondu vadībā iesaistītās institūcijas
- Privātie finansētāji, aizdevēji, ziedotāji
- Akadēmiskais sektors
- Citas iesaistītās puses, tai skaitā ārvalstu sadarbības partneri

Sociālo inovāciju procesā ir vairākas sociālo inovāciju lomas, ko var pildīt viens vai daži cilvēki:

- Aktivizētājs, kurš uzsāk procesu
- Pārlūks, kas veic izpēti un apkopo zināšanas
- Radītājs, kurš rada inovatīvo ideju
- Attīstītājs, kurš ideju pārvērš produktos vai
- Izpildītājs, kurš ievieš jauninājumu praksē
- Koordinators, kas ietver visas pārējās lomas, tostarp finansējuma apstiprināšanu un normatīvo, politikas problēmu risināšanu

Sociālo inovāciju ieviesēji var būt:

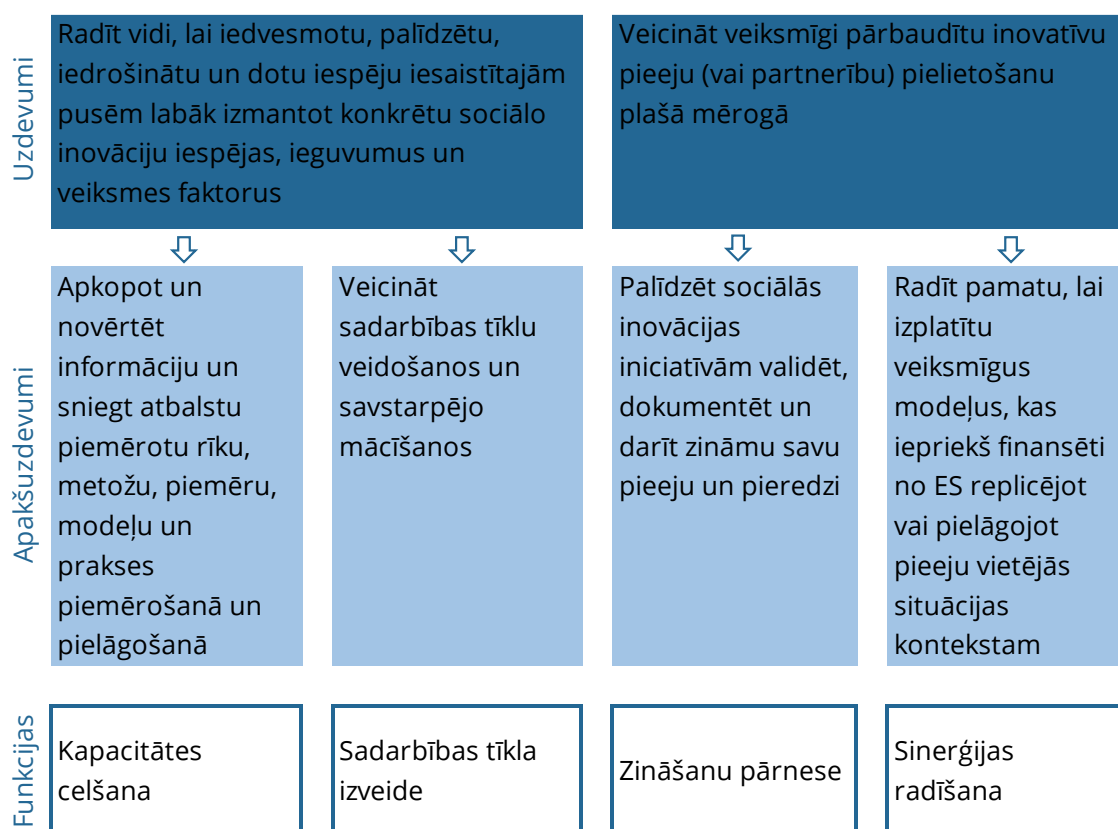
- Paši inovatori
- Sociālo un publisko pakalpojumu sniedzēji- publiskie un privātie
- Sociālie uzņēmumi
- Tradicionālie uzņēmumi, kas īsteno atsevišķas sociālās inovācijas
- Sabiedrības grupas ar noteiktām sociālām problēmām
- Vietējās kopienas, kurās tiek risinātas specifiskas sociālās problēmas
- Sabiedrība kopumā

Prioritārā Latvijas SIKC mērķa grupa ir SI atbalstītāji, kam seko tiešais atbalsts inovatoriem un SI ieviesējiem jomās, kur citi SI atbalstītāji nesniedz pietiekošu atbalstu.

5. Latvijas SIKC pamatfunkcijas, apakšuzdevumi un aktivitātes

Saskaņā ar ES atbalsta programmas “Competence centres for social innovation” nolikumu²⁹, SIKC ir divi pamata uzdevumi un četri apakšuzdevumi, kas saskan ar piedāvātajām pamata funkcijām.

2. Attēls. SIKC uzdevumi un funkcijas saskaņā ar ES atbalsta programmu “Competence centres for social innovation”



Šie uzdevumi saskan ar Latvijā identificētajām SI iesaistīto pušu vajadzībām pēc atbalsta. Tādēļ šie uzdevumi izmantoti par bāzi SIKC funkciju un aktivitāšu definēšanā. Saskaņā ar ES atbalsta programmas “Competence centres for social innovation” nolikumu, šie uzdevumi sasaistāmi ar četrām SIKC pamatfunkcijām:

²⁹ Competence centres for social innovation (European Social Fund and European Programme for Employment and Social Innovation), CALL FOR PROPOSALS VP/2020/010.

kapacitātes celšana, sadarbības tīkla izveide, starptautiskā zināšanu pārnese, sinerģijas radīšana.

Zemāk izklāstītas ilgtermiņā plānotās SIKC aktivitātes, balstoties uz iesaistīto pušu vajadzībām, esošo SI atbalsta pakalpojumu klāstu Latvijā, ES projekta “Competence centres for social innovation” nolikuma norādēm par atbalstāmām aktivitātēm un labo praksi citās valstīs BuiCaSuS partneru un citu konsorciiju partneru starpā.

5.1. Kapacitātes celšana

Šī funkcija ir veicināt galveno SI iesaistīto pušu kapacitātes celšanu, sniedzot profesionālus atbalsta pakalpojumus, sākot no SI projektēšanas un izstrādes līdz novērtēšanai, mērogošanai un plašai pielietošanai caur efektīvu valsts politiku un aktivitātēm, radot valstī labvēlīgu vidi SI. Kapacitātes celšana šajā gadījumā nozīmē SIKC spēju nodrošināt visus nepieciešamos resursus (cilvēku, finanšu utt), un nodrošināt efektīvu šo resursu izmantošanu sniedzot pakalpojumus gala lietotājiem un mērķa grupām.

Nepieciešamība celt SI iesaistīto pušu kapacitāti Latvijā attiecināma uz visām identificētajām mērķa grupām un visiem SI attīstības posmiem. Būtiski ir veicināt izpratni par kopainu, ka SI lietderība mērāma spējā ilgtermiņā rezultēties pozitīvās pārmaiņās plašākā sabiedrībā. SIKC loma ir apzināt, koordinēt un īstenot kapacitātes celšanu saskaņotā veidā, lai pēc iespējas vairāk atbalstīto SI tiktu mērogotas un efektīvi rezultētos pārmaiņās sabiedrībā.

Aktivitātes ietver:

- Ikgadējs SI ekosistēmas pārskats
- Latvijas SI datu bāze (jau pabeigto, kā arī attīstības procesā esošo)
- Rīku, metožu un izglītojošu materiālu bibliotēka/ vietne
- Informēšanas un atpazīstamības kampaņas
- Apmācības
- Konsultācijas

Ikgadējs SI ekosistēmas pārskats

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Visaptveroša SI ekosistēmas pārskata izveide, sintezējot SI iesaistīto pušu sasniegumus un SI ietekmi, vīzijas, vajadzības, iespējas un prioritātes aktuālu sociālo problēmu risināšanā.	Sociālie inovatori, SI ieviesēji, SI atbalstītāji, t.sk. politikas veidotāji.	Iespēja sekot līdzi aktualitātēm SI atbalstā, veiksmīgajām SI un to radītai ietekmei, aktualizēt SI atbalsta stratēģiju.	2 cilvēk-mēneši gadā, SI atbalstītāji sagatavo informāciju par sniegto atbalstu pēdējā gadā, savukārt SIKC veic šīs informācijas apkopošanu un sakārtošanu.

Latvijas SI datu bāze

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Sistemātiskas datu bāzes uzturēšana par SI Latvijā dalījumā pēc SI stadijas, tēmas u.c. parametriem, ietverot detalizētu informāciju par SI saturu, īstenotājiem, iesaistītajiem ekspertiem un ietekmi (esošo vai paredzamo) un citiem parametriem saskaņā ar ES SIKC veidoto ES SI datu bāzi.	SI ieviesēji un atbalstītāji.	Dod iespēju meklēt SI mērogošanai, kā arī sekot līdzi konkrētu SI attīstībai un ietekmei, pārņemt un izmantot labās prakses un metodes.	Datu bāze var tikt veidota kā jauna IT datu kopa vai arī kā kopa ar saitēm uz partneru apkopoto informāciju (Sociālo inovāciju centrs, Sociālo uzņēmumu asociācija, Startin u.c.). Ir svarīgi nodrošināt datu bāzes uzturēšanu un aktualizēšanu. Var prognozēt, ka šāda uzturēšana varētu prasīt 2-4 cilvēkdienas mēnesī.

Rīku, metožu un izglītojošu materiālu vietne

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Informatīvo materiālu, izglītības moduļu, vērtēšanas un lēmumu pieņemšanas rīku un metožu vietnes uzglabāšana un attīstīšana dalījumā pa mērķa grupām un/vai izmantošanas veidiem, piemēram, dizaina darbnīcu metodikas var būt universāli izmantojamas dažādām mērķa grupām.	Sociālie inovatori, SI ieviesēji, SI atbalstītāji.	Katrai mērķa grupai ērti un viegli uztverami pieejami informatīvie un metodiskie resursi, ko iespējams izmantot, lai izprastu SI būtību un ieguvumus, SI attīstības un atbalsta procesus, kā arī Latvijā pieejamo atbalstu.	Vietne pirmkārt, kalpo kā bibliotēkas funkcija, lai sniegtu operatīvu pieeju jau izstrādātajiem elektroniski pieejamiem resursiem pie Latvijas un ārvalstu partneriem, piemēram materiāli par SI mērogošanas stratēģiju izvēli un piemērošanu no AVISE Francijā un par sociālās ietekmes mērīšanu no Forum for Social Innovation Sweden. Otrkārt, vietne popularizēs SIKC izveidotos materiālus Izveide: 5-15 tūkst. eiro, uzturēšana: 1-2 cilvēkmēneši gadā ³⁰ .

Informēšanas un atpazīstamības kampaņas

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
SIKC atbalsta vai īsteno izpratnes un atpazīstamības kampaņas par SI, ar iedvesmojošiem piemēriem, izmantojot sociālos medijus,	Sociālie inovatori	Iedvesma un iedrošinājums no labās prakses paraugiem, uzlabota izpratne par SI īstenošanas procesu dažādās stadijās un pieejamo atbalstu	Kampaņas savietojamas ar partneru plānotajām publiskajām aktivitātēm par SI, tradicionālo inovāciju atbalstu,

³⁰ Atkarībā no izvēlētās programatūras un glabāšanas vietas (mākonī vai iekšēji) iespējams būs nepieciešami papildus resursi programatūras abonēšanai/atjaunināšanai, kā arī mākoņpakalpojuma abonēšanai.

tīmekļa platformas, konferences un seminārus.	SI potenciālie ieviesēji	Uzlabota izpratne par ieguvumiem no SI un procesiem SI iniciēšanai vai piesaistei konkrētu sociālo problēmu risināšanā, kā arī par īstenotu SI mērogošanu.	sociālo uzņēmējdarbību, sociālajiem pakalpojumiem. SIKC uzdevums ir nodrošināt, ka kopā ar partneriem katrai mērķa grupai tiek virzītas pietiekošas informatīvās aktivitātes. Katrai kampaņai indikatīvais budžets: 10-50 tūkst. eiro. Konference reizi gadā 20-30 tūkst eiro. Administratīvie resursi: 2 cilvēk-mēneši uz kampaņu.
	SI atbalstītāji - finansētāji	Skaidra izpratne par ieguvumiem no ieguldījumiem SI - novērtēšanas pieejas un labā prakse ES.	
	SI atbalstītāji - politikas veidotājiem	Uzlabota izpratne par ieguvumiem sociālās politikas mērķu sasniegšanā izmantojot SI.	
	Citi SI atbalstītāji	Zināšanas par efektīviem sadarbības modeļiem SI īstenošanā un plašākas sociālās ietekmes nodrošināšanā.	

Apmācības

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
SIKC atbalsta vai īsteno padziļinātas mācības dažādām SI mērķa grupām, kas var ietvert arī individualizētus risinājumus – koučingu un mentoringu.	Sociālie inovatori	Padziļināta izpratne un uzlabotas prasmes: SI attīstīšanā dažādos SI posmos; sociālās ietekmes maksimizēšanā un novērtēšanā.	Primāri mācībām var tikt izmantoti esošie resursi - Social Innovation Academy, Sociālo inovāciju centra, Latvijas sociālās uzņēmējdarbības asociācijas u.c. partneru mācību materiāliem un praksi. Indikatīvās izmaksas gadā 100 dalībniekiem: 30 tūkst. Euro.
	SI atbalstītāji un SI ieviesēji - pašvaldības un sociālo	Skaidra vīzija, kuru sociālo problēmu risināšanai ir potenciāls izmantot SI un kā	Paplašināta mācību piedāvājuma izstrāde, izmantojot Latvijas sociālās uzņēmējdarbības asociācijas pieredzi sadarbībā ar pašvaldībām

	pakalpojumu sniedzēji	to organizēt; kāds ir efektīvākais ceļš SI atbalstīšanai un ieviešanai..	un sociālās ietekmes novērtēšanā. Indikatīvās izmaksas gadā 100 dalībniekiem: 30 tūkst. eiro.
	SI atbalstītāji-politikas veidotāji un finansētāji	Padziļināta izpratne par pieejām, metodēm un labo praksi SI radītās sociālās ietekmes novērtēšanā un korektā interpretēšanā.	Paplašināta mācību piedāvājuma izstrāde. Potenciālie sadarbības partneri: Labklājības ministrija, Latvijas sociālās uzņēmējdarbības asociācijas un Forum for Social Innovation Sweden. Indikatīvās izmaksas gadā 30 dalībniekiem: 30 tūkst. eiro

Konsultācijas

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Konsultāciju sniegšana SI atbalsta jautājumos pēc vienas pieturas aģentūras principa.	Visas SI iesaistītās puses	Mērķa grupas saņem konsultatīvu atbalstu ar informāciju vai iespēju kontaktēties ar partneriem ar atbilstošu kompetenci.	Viens darbinieks pilnā slodzē.

5.2. Sadarbības tīkla attīstīšana

SIKC loma ir veicināt sadarbību starp SI attīstītājiem, īstenotājiem, lietotājiem, esošajiem un potenciālajiem atbalstītājiem. Iesaistītās puses SI procesu un ieguvumus izprot no dažādām perspektīvām, tādēļ SIKC loma ir stimulēt kopīga un saskanīga redzējuma panākšanu, kā SI novedīs pie nozīmīgām pozitīvām pārmaiņām sabiedrībā.

Aktivitātes ietver:

- Kontaktu datu bāze
- Tikšanās un tematisko darba grupu organizēšana
- SI ekosistēmas dalībnieku sadarbības modeļu pilotēšana
- Misiju darba grupas

Kontaktu datu bāze

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
SI iesaistīto pušu kontaktu datu bāzes un saziņas platformas izveide un uzturēšana. Datu bāze ietvertu arī galvenos atbalsta sniedzējus citās ES valstīs.	Visas SI iesaistītās puses	Iespēja operatīvāk atrast un sazināties ar potenciāliem sadarbības partneriem. Iespēja atvērti un elastīgi meklēt vēlamos SI risinājumus.	Datu bāze veidojama, izmantojot jau apkopoto partneru informāciju, kā arī sasaistē ar ES SIKC veidotajiem risinājumiem Izveides izmaksas: 5-10 tūkst. eiro.

Tikšanās un tematisko darba grupu organizēšana

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Tikšanās pasākumu organizēšanas pakalpojumi gan individuālos gan tematiskajos tīklošanās pasākumos.	Visas SI iesaistītās puses	Uzlabotas iespējas komunicēt "vienotā valodā" starp potenciālajiem SI lietotājiem, SI radītājiem un īstenotājiem un SI atbalstītājiem, t.sk. finansētājiem. Kā arī daudzpusēju risinājumu atrašanas un lēmumu pieņemšanas paātrināšana caur tematiskajām sadarbības grupām.	Daļa aktivitāšu var notikt misiju darba grupu ietvaros. Pārējo individuālo un tematisko tīklošanās pasākumu regulārai organizēšanai nepieciešams vismaz viens darbinieks pilnā slodzē. Tīklošanās pasākumus nepieciešams organizēta regulāri un pietiekami bieži nodrošinot arī pasākuma tematisko piepildījumu t.i. paredzot prezentāciju un diskusiju par aktuālu sociālo inovāciju tēmu.
	SI ieviesēji	Operatīva pieeja informācijai par specifiskām vajadzībām sociālo problēmu	Operatīva pieeja informācijai par specifiskām vajadzībām sociālo

		risināšanā, kur būtu iespējams mērogot konkrēto SI.	problēmu risināšanā, kur būtu iespējams mērogot konkrēto SI.
--	--	---	--

SI ekosistēmas dalībnieku sadarbības modeļu pilotēšana

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Komunikācijas un procesu vadības, resursu mobilizēšanas pakalpojumi lai testētu un īstenotu dažādus sadarbības modeļus starp SI radītājiem, ieviesējiem, gala labuma guvējiem, atbalstītājiem, t.sk. finansētājiem, balstoties uz ES uzkrāto dažādu sadarbības modeļu praksi.	Visas SI iesaistītās puses	Efektīvāka sadarbība starp SI iesaistītajām pusēm uzlabojot SI kvalitāti un paātrinot SI izveides, īstenošanas un mērogošanas tempus.	Sasaistē ar citu aktivitāšu veikšanu.

Misiju darba grupas

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Procesu vadības un resursu mobilizēšanas pakalpojumi konkrētu sociālo problēmu risināšanai izmantojot SI radīšanu vai esošu SI mērogošanu. Atbalstāmo problēmu izvēle tiek veikta iesaistot gan sabiedrības pārstāvjus, gan sociālās politikas	Visas SI iesaistītās puses	Konkrētās sociālās problēmas risināšanā iesaistītās puses saņem konsultatīvu un citu atbalstu, lai ieviestu vai mērogotu SI ar maksimālu pozitīvo ietekmi sociālās problēmas risināšanā.	Viens speciālists pilnā slodzē vienas misijas īstenošanā.

veidotājus un īstenotājus.			
----------------------------	--	--	--

Misiju darba grupas mērķis ir sniegt vai piesaistīt atbalstu kompleksu problēmu risināšanā 1) konkrētu daudzsološu SI attīstīšanā līdz tās realizējas plašā pielietojumā un efektīvā sociālo problēmu risināšanā vai; 2) plašu un aktuālu sociālo problēmu gadījumos meklējot un virzot līdz īstenošanai dažādus efektīvākos SI risinājumus (piemēram, COVID-19 pandēmijas gadījumā).

Misiju darba grupās var būt nepieciešamība pēc dažādām specifiskām kompetencēm:

- tiesību aizsardzība un pārstāvība - konkurences konfliktsituāciju risināšana starp jauno SI risinājumu un esošajiem tirgū nostabilizētajiem risinājumiem vai SI aizsardzība pret mērogošanu bez SI autoru atļaujas;
- atbalsts SI mērogošanā – ietekmes vērtēšana, investīciju piesaiste, marketings un partnerību veidošana mērogošanai gan Latvijā, gan citās valstīs.

Misiju darba grupās, kā arī citās sadarbības atbalsta aktivitātēs svarīga SIKC loma būs veicināt un uzturēt starpnozaru komunikāciju un sadarbību atbalstot poilitisko un institucionālo starpnozaru atšķirību radīto šķēršļu pārvarēšanu.

5.3. Pieredzes apmaiņa un zināšanu pārnese

Pēdējo 10 gadu laikā ES ir uzkrāta nozīmīga SI pieredze. SIKC loma ir koordinēt un būt par starpnieku trijos procesos:

- lai sociālo problēmu risināšanā tiktu izvērtētas līdzšinējo veiksmīgo SI labās prakses gan Latvijas, gan ES un globālā mērogā;
- lai veiksmīgie SI risinājumi un risināšanas metodes tiktu piedāvātas atbilstoši sociālo problēmu risinātājiem;
- lai SI atbalsta organizācijas ar īsāku un mazāk attīstītu vai mazāk visaptverošu pieredzi saņemtu zināšanas un pieredzi no pieredzējšākām un plašākām organizācijām.

Zināšanu pārnese ietver zināšanu un prasmju, modeļu un piemēru, rīku un prakses nodošanu.

Aktivitātes ietver:

- Zināšanu pārneses aktivitātes nacionālā un starptautiskā līmenī
- SI tematiskās sanāksmes

Zināšanu pārneses aktivitātes nacionālā un starptautiskā līmenī

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Tikšanās pasākumu organizēšanas pakalpojumi gan individuālos gan tematiskajos tīklošanās pasākumos.	SI atbalstītāji	Iespējas atbalsta organizācijām ar īsāku un mazāk attīstītu vai mazāk visaptverošu pieredzi saņemt zināšanas un pieredzi no pieredzējušākām un plašākām organizācijām gan Latvijā, gan citur Eiropā.	Social Innovation Match resursu izmantošana; ES SIKC atbalsts, tai skaitā dalība COP; citu ES valstu SIKC resursi. Vismaz viens darbinieks pusslodzē.
	SI ieviesēji un atbalstītāji - sociālo problēmu risinātāji (pašvaldības, sociālo pakalpojumu plānotāji un sniedzēji, sociālie uzņēmumi)	Operatīva pieeja līdzšinējiem veiksmīgiem SI risinājumiem gan Latvijā, gan Eiropā konkrētu sociālo problēmu risināšanā.	Pieeja SI datubāzēm Eiropā – ES SIKC jaunveidojamā datu bāze, mākslīgā intelekta risinājumos bāzētā European Social Innovation Database, valstu nacionālās SI datu bāzes. Vismaz viens darbinieks pusslodzē, kas orientējas datu bāzēs un to piedāvājumā un konsultē interesentus.

5.4. Sinerģijas radīšana

Latvijas SIKC loma ir koordinēt dažādu SI atbalsta veidu attīstību, lai tie būtu savstarpēji papildinoši un sinerģijā efektīvāk nodrošinātu, ka SI rezultātas būtiskās pozitīvās pārmaiņas sabiedrībā. Dažādie SI atbalsta veidi ietver gan politikas plānošanas un īstenošanas dokumentus, gan ES un EEZ aktivitātes SI atbalstam, gan NVO aktivitātes, gan akadēmiskā sektora sniegumu, gan arī dažāda veida finanšu atbalsta organizācijas, kā arī privātos uzņēmumus un sabiedrisko pakalpojumu sniedzējus, kas gatavi atbalstīt un ieviest SI.

Būtisks sinerģijas potenciāls ir arī SI iniciatīvu rezultātiem dažādos periodos. Svarīgi, lai iepriekšējā politikas plānošanas periodā (2014-2020) veiksmīgākās no īstenotajām SI šajā plānošanas periodā (2021-2027) varētu saņemt atbalstu mērogošanai.

Aktivitātes ietver:

- SI atbalsta stratēģiskās plānošanas rekomendāciju izstrāde un īstenošana
- SI atbalsta attīstības Latvijā koordinēšana ar attīstības tendencēm un politiku ES un EEZ un iepriekš veiksmīgi sasniegtajiem SI atbalsta rezultātiem.

SI atbalsta stratēģiskās plānošanas rekomendāciju izstrāde un īstenošana

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Priekšlikumu izstrāde SI atbalstam, lai papildinātu pamatotas nacionālās SI stratēģijas izstrādi.	SI atbalstītāji - politikas plānotāji un ieviesēji, citi SI atbalstītāji, SI ieviesēji	SI atbalsta politika kļūst pamatotāka un ilgtermiņā sabalansētāka radot lielāku ietekmi uz sociālās politikas mērķu sasniegšanu.	Darbinieks vienu mēnesi gadā.

SI atbalsta attīstības Latvijā koordinēšana

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Priekšlikumu izstrāde SI atbalsta instrumentu attīstībai, lai tie būtu saskaņoti savā starpā un likumsakarīgi turpinātu iepriekšējā plānošanas periodā sniegto atbalstu.	SI atbalstītāji - politikas plānotāji un ieviesēji, citi SI atbalstītāji, SI ieviesēji	SI atbalsta aktivitātes kļūst efektīvākas savstarpējās sinerģijas dēļ.	Darbinieks vienu mēnesi gadā.

5.5. Finanšu nodrošināšanas pasākumu organizēšana un apsaimniekošana

Bez pieejas nodrošināšanas atbilstošām kompetencēm, atkarībā no iesaistīto pušu vajadzībām, SI atbalsta ekosistēmas attīstības un pieejamiem resursiem, SIKC var paplašināt savas funkcijas ar finanšu nodrošināšanas pasākumu (fundraising) organizēšanu un apsaimniekošanu atkarībā no resursu pieejamības.

Apraksts	Mērķa grupas	Ieguvumi mērķa grupām	Nepieciešamie resursi un partneri
Subsīdiiju/ investīciju/ dotāciju/ aizdevumu/ ziedojumu nodrošināšanas pasākumu organizēšana un apsaimniekošana balstoties uz nacionālajām, ES un EEZ fondu un privāto investoru atbalsta programmām, kā arī iedzīvotāju un kopienu vadītu finansējuma mehānismu atbalstīšana un veicināšana.	SI īstenotāji, SI atbalsta organizācijas	Pieeja mērķorientētam finansējumam SI vai SI atbalsta attīstīšanai un īstenošanai prioritārajās jomās.	Administratīvais personāls, kā arī sadarbības tīkla funkcijas aktivitāšu ietvaros piesaistītā personāla resursi.

5.6. Nepieciešamo resursu apkopojums

Apkopojot augstāk uzskaitīto aktivitāšu īstenošanai nepieciešamos resursus, veikta nepieciešamo finanšu resursu aplēse, balstoties uz:

apkopoto nepieciešamo darba laiku un noapaļotu vidējo atalgojumu Latvijā 2023.g. sākumā – 1500 eiro bruto samaksu mēnesī;

ekspertu vērtējumu par informatīvo sistēmu izstrādes vienreizējām izmaksām.

Secināms, ka pilnvērtīgai SIKC darbībai būtu nepieciešami seši darbinieki pilnā slodzē un 380 tūkst. eiro ikgadējais budžets, ja neskaita refinansēšanas projektu administrācijas izmaksas. Uzsākšanas fāzē papildus nepieciešamas investīcijas 80 tūkst. eiro apmērā atbalsta sistēmu izstrādei.

1.tabula Ilgtermiņa darbībai nepieciešamie resursi Latvijas SIKC

Nepieciešamie resursi	Darbinieku mēneši gadā	Personāla izmaksas gadā	Citas tiešās izmaksas vienreizēji, eiro	Citas tiešās izmaksas ikgadēji, eiro	Ikgadēji ar admin. izmaksām, eiro
Kapacitātes celšana					
· Ikgadējs SI ekosistēmas pārskats	2	3708			
· Latvijas SI datu bāze	1	1854	10000		
· Informēšanas un atpazīstamības kampaņas	8	14831		100000	
· Apmācības	3	5562	50000	90000	
· Konsultācijas	12	22246			
· Rīku, metožu un izglītojošu materiālu bibliotēka/ vietne	1	1854	10000		
Sadarbības tīkla attīstīšana					
· Kontaktu datu bāze	1	1854	10000		
· Tikšanās un darba grupu organizēšana	12	22246		5000	
· Misiju darba grupas	12	22246		5000	
Pieredzes apmaiņa un zināšanu pārnese					
· Zināšanu pārneses aktivitātes nacionālā un starptautiskā līmenī	12	22246		10000	
Sinēģijas radīšana					
· SI atbalsta stratēģiskās plānošanas rekomendāciju izstrāde un īstenošana	1	1854			
· SI atbalsta attīstības Latvijā koordinēšana ar attīstības tendencēm un politiku ES un EEZ un iepriekš veiksmīgi sasniegtajiem SI atbalsta rezultātiem	1	1854			
Kopā	66	122354	80000	210000	382207

6. Latvijas SIKC rīcības plāns 3 gadiem

Aktivitāte	Termiņš	Rezultāti
SIKC izveide		
Institucionalizēt SIKC – deleģējuma un normatīvā regulējuma izstrāde	2023.g. 3.cet.	SIKC piesaistīs konkrētai juridiskai institūcijai.
Piesaistīt personālu	2023.g. 4.cet.	Piesaistīts vismaz 1 darbinieks
Nodrošināt materiāli tehnisko bāzi	2023.g. 4.cet.	Nodrošināta piemēroti aprīkota darba vieta
Izveidot tīmekļa vietni	2023.g. 4.cet.	Publiski pieejama tīmekļa vietne
Iepazīstināt iesaistītās puses ar SIKC un piesaistīt partnerus	2023.g. 4.cet.	Rīcības plāns sadarbībai ar galvenajām iesaistītām pusēm
Kapacitātes celšana		
Izveidot Latvijas SI datu bāzi (dalījumā pa tēmām, mērķa grupām, īstenotājiem, SI stadijām, atbalstītājiem)	2023.g. 4.cet.	Publiski pieejama datu bāze
Izveidot informatīvu platformu par visām atbalsta iespējām SI, kā arī rīkiem, metodēm un izglītojošiem materiāliem	2024.g. 2.cet.	Publiski pieejama informatīvā platforma
Nodrošināt konsultācijas par SI atbalstu “vienas pieturas aģentūras” formātā	2024.g. 3.cet.	Konsultācijas pieejamas visām iesaistītajām pusēm
Izstrādāt izglītojoši informatīvus materiālus dažādām iesaistītajām pusēm par SI būtību, veidiem un lomu, t.sk. valsts pārvaldei, pašvaldībām, finanšu uzņēmumiem, sociālo pakalpojumu sniedzējiem, uzņēmumiem un īstenot informatīvās kampaņas	2025.g. 2.cet.	Īstenotas vismaz 3 informatīvās kampaņas, t.sk. informatīvo materiālu izstrāde

Nodrošināt mācību pasākumus – pirmajā fāzē SI īstenotājiem par SI mērogošanas stratēģijām un iespējām.	2025.g. 4.cet.	Nodrošināts vismaz 1 mācību pasākumu cikls
Ikgadēja Latvijas SI pārskata veidošana, kas ietver SI aktualitātes – jaunās SI, mērogotās SI; sniegto atbalstu SI; apkopojumu par būtiskākajiem sociālajiem izaicinājumiem, kur vēlamas SI	2025.g. 4.cet.	Publicēts vismaz viens pārskats par 2024.g.
Sadarbības tīkla izveide		
Izstrādāt administratīvo modeli sadarbībai ar Latvijas partneriem gan reģionālā, gan tematiskā griezumā	2023.g. 4.cet.	Publiski pieejams skaidrs sadarbības modelis, kurā ņemtas vērā visu iesaistīto pušu intereses.
Organizēt tematiskās diskusijas par SI atbalstu ar iesaistītajām pusēm	2024.g. 2.cet.	Organizētas vismaz 4 diskusijas
Pieredzes apmaiņa un zināšanu pārnese		
Sadarbība ar ES SIKC citu ES valstu SIKC, lai Latvijā popularizētu citu ES valstu labo praksi SI īstenošanā un atbalstā un arī pretējā virzienā. Informatīvu kampaņu veikšana SI iesaistītajām pusēm Latvijā, lai veicinātu izpratni un prasmes pielietot ES SIKC un citu valstu SIKC apkopoto informāciju.	2025.g. 4.cet.	Tiek īstenotas vismaz 3 informatīvas kampaņas SI iesaistītajām pusēm
Īstenot sadarbības projektus: a) SIKC tīklošanās pasākumu atbalsta ietvaros (ES SIKC); b) Latvijas un Eiropas labās SI prakses apzināšanai un popularizēšanai; c) SI ietekmes izvērtēšanas pilnveidošanai	2025.g. 4.cet.	Tiek īstenots vismaz viens sadarbības projekts
Labās prakses atbalsta instrumentu adaptācija Latvijas situācijai	2025.g. 1.cet.	Vismaz 1 adaptēts atbalsta instruments
Sinergijas veicināšana		
Pētījuma īstenošana par dažādu SI atbalsta instrumentu sinerģijas pievienoto vērtību Latvijā un labās prakses piemēriem pasaulē	2024.g. 4.cet.	Publiski pieejams pētījums
Regulāra datu apkopošana un analīze par lokāliem un nacionāliem sociālajiem izaicinājumiem, kur svarīgs SI potenciāls	2024.g. 4.cet.	Publicēts 1. apkopojums
Rekomendāciju izstrāde un virzīšana SI atbalsta instrumentu un pasākumu saskaņošanai, lai	2025.g. 4.cet.	Izstrādātas rekomendācijas un integrētas politikas

nodrošinātu maksimālu SI efektivitāti pozitīvu sabiedrības pārmaiņu nodrošināšanā		plānošanas un īstenošanas dokumentos
Citas aktivitātes		
Finansiālā atbalsta programmas administrēšana SI īstenošanai dažādās SI stadijās – īstenojams kā regrantēšanas projekts ES vai EEZ fondu ietvaros.	2025.g. 4.cet.	Veiksmīgi administrēta finansiālā atbalsta programma
Finansiālā atbalsta programmas administrēšana SI atbalsta organizācijām dažādās SI stadijās – īstenojams kā regrantēšanas projekts ES vai EEZ fondu ietvaros.	2025.g. 4.cet.	Veiksmīgi administrēta finansiālā atbalsta programma

Bui Ca SUS

Building Capacity for a Sustainable Society

“BuiCaSuS ir starptautisks projekts, kura mērķis ir stiprināt nacionālo sociālās inovācijas kompetences centru spējas. Projekta partneri ir no Spānijas, Zviedrijas, Latvijas un Francijas. Tas ir viens no sešiem konsorcijiem, ko finansē Eiropas Komisija. Tā uzdevumi ir kartēt pašreizējās sociālās inovācijas sistēmas, atbalstīt izmēģinājuma un paplašināšanas shēmas, veicināt starpvalstu mācīšanos par inovācijas instrumentiem un izstrādāt politikas priekšlikumus valstu kompetences centriem.”



Sabiedrības integrācijas
fonds